

Література

1. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] — К., 2017. — 110 с.
2. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 жовтня 2018 року. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/318/10.10.2018.pdf>.
3. Павлюк А.П. Формування об'єднаних територіальних громад: стан, проблемні питання та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/terutor_gromad-86ead.pdf.

*Єлизавета СИВАК**

БЕНЧМАРКІНГ ВИКОРИСТАННЯ ІТ У ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ: ЗАВДАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Актуальність використання ІТ як інструменту реформування публічної служби обумовлена низкою заходів: пріоритетністю реформ децентралізації, зазначених у стратегії «Україна — 2020», результатом яких має стати прозорість і відкритість інформації, а також ефективність та гнучкість структури із застосуванням новітніх інформаційних технологій таких, як е-урядування. Використання ІТ також дає змогу підвищити якість і швидкість обробки і передачі інформації, потік якої постійно зростає.

Метою роботи є аналіз сучасної ситуації використання ІТ у діяльності публічної служби в умовах реформування державного управління.

Результати дослідження. Світовий досвід свідчить про підвищення ефективності діяльності органів публічної влади за рахунок впровадження ІТ. Статистичні дані свідчать про зростаючу роль у розвитку національної економіки галузей, пов'язаних з ІТ. Відсутність методики системного аналізу підвищення ефективності та результативності виконання покладених функцій і конкретних завдань на орган виконавчої влади унеможливорює з'ясування та обґрунтування якості та економічної доцільності реалізації політики інформатизації управлінської публічної діяльності; цільове використання коштів на реалізацію конкретних заходів. А головне — забезпечити зростання макроекономічних показників за рахунок впровадження ІТ у публічне адміністрування та управління.

Бенчмаркінг — дієвий спосіб для відображення та порівняння показників, які характеризують інформатизоване суспільство та електронне урядування України та інших країн.

Для того щоб мати уявлення про стан ІТ у публічній службі, оберемо ряд показників, за якими і буде проводитись порівняння. Ми пропонуємо розглянути, скільки коштів державного бюджету витрачається на НДІДКР (R&D), яку частину сектор ІКТ займає у ВВП, частку зайнятих у даній сфері, рівень довіри до влади (використання е-урядування та документообігу забезпечує прозорість, відкритість і доступність інформації, саме тому, це є важливою складовою довіри громадян до уряду), а також індекси розвитку електронного уряду (EGDI) та електронної участі.

Що стосується країн, то, на нашу думку, слід обирати ті, з яких Україна бере приклад, країни-лідери та близькі за історією та статусом. Тоді отримаємо такий перелік країн: Данія, Швеція, Норвегія, Австрія, Німеччина, Естонія, Польща, Угорщина, Сло-

* *СИВАК Єлизавета Іванівна* — магістрант, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, liza-syvak@ukr.net (Науковий керівник — к.е.н., доцент Сабадош А.О.).

ваччина, Литва, Латвія, Болгарія, Словенія, Вірменія, Казахстан, Грузія та, власне, Україна.

Для проведення аналізу використовуємо унормовані значення показників (табл. 1).

Таблиця 1

ФАКТИЧНІ ТА НОРМАЛІЗОВАНІ ПОКАЗНИКИ

Країни	Витрати на дослідження та розробки за галузями виконання (держ сектор) % до ВВП		Рівень довіри до влади, %		Відсоток сектору ІКТ у ВВП		E-Government Development Index (індекс розвитку електронного уряду)		E-Participation Index (індекс електронної участі)		Частка зайнятих в ІКТ	
	1		2		3		4		5		6	
	Факт знач	Нормалізов	Факт знач	Нормаліз	Факт знач	Нормаліз	Факт знач	Нормаліз	Факт знач	Нормаліз	Факт знач	Нормаліз
Данія	0,06	0,11	58	0,87	4,7	0,55	0,92	1,00	1,00	1,00	4,4	0,60
Швеція	0,11	0,24	50	0,74	6,4	1,00	0,89	0,92	0,94	0,86	6,6	1,00
Норвегія	0,29	0,71	66	1,00	3,3	0,18	0,86	0,83	0,98	0,95	4,6	0,64
Австрія	0,14	0,32	65	0,98	3,3	0,18	0,83	0,76	0,83	0,61	4,4	0,60
Німеччина	0,4	1,00	63	0,95	4,15	0,40	0,88	0,89	0,92	0,82	3,8	0,49
Естонія	0,15	0,34	40	0,58	4,75	0,56	0,85	0,81	0,91	0,79	5,6	0,82
Польща	0,02	0,00	25	0,34	3,1	0,12	0,79	0,65	0,89	0,75	2,8	0,31
Угорщина	0,16	0,37	30	0,42	5,7	0,81	0,73	0,46	0,71	0,33	3,6	0,45
Словаччина	0,17	0,39	31	0,44	4,2	0,42	0,72	0,43	0,81	0,56	2,8	0,31
Литва	0,19	0,45	57	0,86	2,63	0,00	0,75	0,54	0,80	0,55	2,7	0,29
Латвія	0,16	0,37	28	0,39	3,85	0,32	0,66	0,26	0,69	0,27	2,3	0,22
Болгарія	0,19	0,45	3,6	0,00	4,9	0,60	0,72	0,43	0,87	0,70	2,3	0,22
Словенія	0,29	0,71	20	0,26	3,59	0,25	0,77	0,59	0,81	0,57	3,8	0,49
Вірменія	0,13	0,29	36	0,52	3,3	0,18	0,59	0,08	0,57	0,00	1,5	0,07
Казахстан	0,15	0,34	51	0,76	3,8	0,31	0,76	0,55	0,84	0,62	2,2	0,20
Грузія	0,14	0,32	15	0,18	3,2	0,15	0,69	0,35	0,62	0,13	1,1	0,00
Україна ¹	0,16	0,37	36	0,52	3,3	0,18	0,62	0,15	0,69	0,28	1,9	0,15
ср знач	0,2	0,40	39,7	0,58	4,0	0,37	0,8	0,57	0,82	0,58	3,32	0,40

Джерело: Побудовано автором на основі даних Євростату² та дежкомстатів відповідних країн, а також UN E-Government Survey³

¹ Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>

² Європейська служба статистики: <https://ec.europa.eu>

³ UN E-Government Survey [Electronic Resource]. — Access mode : <https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center>

Індекс розвитку електронного уряду (EGDI) агрегує 13 показників, які, з погляду міжнародних експертів, втілюють здатність країни брати участь в інформаційному суспільстві. Ці показники об'єднані в три субіндекси: 1. Інтерактивний сервісний індекс (OSI): доступна базова інформація, %; розширені інформаційні сервіси, %; транзакційні сервіси, %; сервіси зі зворотним зв'язком, %. 2. Індекс телекомунікаційної інфраструктури (ТИ): інтернет-користувачі на 100 жителів; абоненти високошвидкісного інтернету на 100 жителів; абоненти мобільного зв'язку на 100 жителів; кількість стаціонарних телефонних ліній на 100 жителів; абоненти бездротової широкосмугової мережі на 100 жителів. 3. Індекс людського капіталу (HCI): рівень грамотності дорослого населення, %; коефіцієнт валового зарахування в навчальні заклади початкової, середньої професійної та вищої освіти, %; очікувана тривалість навчання, років; середня тривалість навчання населення віком старше 25 років.

Індекс електронної уасті представляє модель за трьома рівнями участі: е-інформація (e-information) — можливість надання громадянам доступу до публічної інформації, е-консультація (e-consultation) — залучення громадян для обговорення питань державної політики, надання послуг, е-прийняття рішень (e-decision-making) — спільна можливість у формуванні політики, спільне вироблення сервісних компонентів.

Візуалізацію висновків представлено на рис. 1.

Рис. 1. Порівняння України із середньостатистичними показниками

За отриманими даними можна зробити такі висновки: в Україні на R&D спрямовується достатньо коштів (у порівнянні з обраними країнами), також, за офіційними даними, ми маємо середньостатистичний показник за рівнем довіри до уряду. Проте, за рештою показників Україна значною мірою поступається іншим країнам. Найгірші позиції можна побачити за індексом розвитку електронного уряду та частки зайнятих в ІКТ. Тобто, в Україні поки ще слабо розвинена форма електронного зв'язку між урядом і громадянами.

Отже, можна стверджувати, що в Україні лише формується сучасна форма електронного врядування і, саме тому, обрана нами тема є актуальною в реаліях сьогодення.

Література

1. E-government in support of sustainable development [Electronic Resource]. — Access mode : <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/UNPAN96407.pdf>
2. UN E-Government Survey [Electronic Resource]. — Access mode : <https://publicadministration.un.org/egovkb/Data-Center>.
3. Європейська служба статистики: <https://ec.europa.eu>.
4. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.